

## ENGİZİSYON MAHKEMELERİ

Ortaçağda hür düşünceyi susturmak isteyen ve bilim adamlarına olmadık işkenceler uygulayan kilise mahkemelerine Engizisyon mahkemeleri denir. Bu dönemde kilise, katı ve acımasız kurallara sahipti. Tahrif edilmiş ve hükümleri değiştirilmiş bir din olan Hıristiyanlığın yanlışları, tartışmasız birer doğru olarak halka takdim ediliyordu.

Bilim adamları, bilimin doğrularıyla kilisenin doğrularının farklı olduğunu sesli olarak ifade etmeye başlayınca, kilise tavrını sertleştirdi. Böylece Engizisyon Mahkemeleri devri başladı. Nice bilim adamı bu mahkemelerden geçti, Kimi sürgüne gönderildi, kimi yakıldı, kimi idam edildi.

Daha sonraki dönemlerde Engizisyon Mahkemeleri, hür düşünceyi kaba kuvvetle susturmaya çalışmanın sembolü olmuştur.

Tarih boyunca **“Nice ışık saçanlar yangın çıkartmakla suçlanmışlardır.”** İşte, onlardan biri olan Galile, yaptığı araştırmalarla Batlamyus nazariyesini çürütür. Güneşin dünya etrafında değil, dünyanın güneş etrafında döndüğünü söyler. Onun bu fikri, kilisenin hoşuna gitmediğinden Galile’yi Engizisyon Mahkemesine sevkederler. Mahkeme şu kararı alır:.

“Dünyanın evrenin merkezi olmadığına ve hareket ettiğine ilişkin tez abestir. Felsefe açısından yanlıştır ve iman bakımından insanı yanılgıya sürükler.”

Galile, tövbekârlara özgü giysi ile mahkemeye getirilir. Kendisinin bilimsel başarıları, keşifleri hep birer suç sayıldıktan sonra, tövbe etmediği takdirde çok ağır bir cezaya çarptırılacağı bildirilir. Yetmiş yaşındaki Galile, dizleri üzerine çökerek ve bir elini İncil’e basarak keşiflerini—mahkeme tarafından düzenlenen bir istigfarname ile—birer birer inkar ve bunlardan ileri gelen günahlardan tevbe ve istigfar eder. Buna rağmen hapsedilir. Daha sonra, evinde göz hapsinde tutulmak üzere sürgüne gönderilir. 1637’de gözleri görmez hâle geldiğinde, adeta kendisiyle alay edercesine, “dostlarını görmesine” izin verilir.

Aynı dönemin renkli simalarından biri de Giordino Bruno’dur (ö. 1600). Bu İtalyan düşünürü, düşündüğünü coşku ile anlatan cesur bir insandır. Ulaştığı ilmi gerçekler kilisenin temel inançlarıyla çatışınca, o da Engizisyona verilir. Düşüncelerini geri alması istenir. Kabul etmeyince, ölüme mahkum edilir.

Kilise, Bruno’ya idam cezasını “kan akıtmadan” kaydıyla vermiştir. Gerçekten de kan akıtmazlar, onu meydanda yakarak idam ederler.